Toegang tot jeugdhulp in de Westelijke Mijnstreek

Onderzoek onder jongeren naar de toegang tot jeugdhulp in de Westelijke Mijnstreek – door de Gemeentelijke Jongerencliëntenraad.

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**

Inleiding **4**

Hoofdstuk 1: Het onderzoek **6**

1.1. Inleiding 6
1.2. De methode 6
1.3. Wijze van uitvoering 7

Hoofdstuk 2: Resultaten uit het onderzoek **8**

2.1. Inleiding 8
2.2. Voorkeuren voor personen/instanties waarmee zorgen besproken worden 8
2.2.1. Op school 8
2.2.2. Buiten school 10
2.3. Bekendheid schoolmaatschappelijk werk en het CJG 11
2.3.1. Bekendheid 11
2.3.2. Wegwijs 12
2.4. Gebruik en tevredenheid schoolmaatschappelijk werk en CJG 14
2.4.1. Gebruik 14
2.4.2. Tevredenheid 16
2.5. Vaardigheden 20
2.6. Voorkeuren met betrekking tot het stellen van (zorg)vragen 20

Hoofdstuk 3: Conclusies en aanbevelingen **22**

3.1. Inleiding 22
3.2. Voorkeuren voor personen/instanties waarmee zorgen besproken worden 22
3.2.1. Op school 22
3.2.2. Buiten school 22
3.3. Bekendheid schoolmaatschappelijk werk en het CJG 23
3.3.1. Bekendheid 23
3.3.2. Wegwijs 24
3.4. Gebruik en tevredenheid schoolmaatschappelijk werk en CJG 24
3.4.1. Gebruik 24
3.4.2. Tevredenheid 25
3.5. Vaardigheden 26
3.6. Voorkeuren met betrekking tot het stellen van (zorg)vragen 26

BIJLAGEN 28

Voorwoord

Met enige en gepaste trots presenteren wij aan u het eerste, tastbare resultaat van de Gemeentelijke Jongerencliëntenraad (afgekort: JCR). Na een vliegende start in februari van dit jaar wordt al snel duidelijk dat één onderwerp de onderlinge gesprekken domineert en bij onszelf de gemoederen bezighoudt: de toegang tot jeugdhulp. De belangrijkste constatering is dat iemand als de schoolmaatschappelijk werker onvoldoende zichtbaar is op school. Dat mag dan gevonden worden, echter we zijn ons ervan bewust dat we ook niet zomaar wat kunnen roepen. Onderzoek moet dan wel aantonen in hoeverre onze constateringen op waarheid berusten.

Voor de zomervakanties werden de diverse scholen voor voortgezet onderwijs in de regio door ons benaderd, via wethouder Kamphuis. Al snel bleek dat scholen welwillend waren om mee te werken. Alleen voor de zomermaanden zou dat niet meer lukken. Het werk werd voortgezet in september. Binnen niet al te lange tijd werd duidelijk dat het Graaf Huyn College, DaCapo College, Groenewald College en Trevianum College hun volledige medewerking verleenden. Precies 2.014 vragenlijsten zijn vervolgens met behulp van de 4 scholen ingevuld door leerlingen in de leerjaren 2, 3, 4 van de VMBO-, HAVO-, en VWO-opleidingen. Het kon niet beter. We willen dan ook graag de scholen bedanken voor de medewerking en de leerlingen die de vragenlijst hebben ingevuld. Zonder jullie waren we niet tot dit resultaat gekomen.

Ook willen we vanaf deze plek de gemeenten Sittard-Geleen, Stein, Beek en Schinnen bedanken voor de faciliteiten en het vertrouwen dat ze in ons hebben en ons geven. We krijgen de ruimte geboden voor het uitvoeren van een onderzoek als dit. En dat is precies wat we nodig hebben om ons werk goed te doen.

Het is vooral ons doel om de hulpverlening aan kinderen, jongeren en hun ouders mee helpen te verbeteren vanuit ons eigen perspectief. Het perspectief van jongeren zelf. Wij zijn van mening dat de uitkomsten van dit onderzoek hier een eerste bijdrage aan zullen leveren.

Namens de Gemeentelijke Jongerencliëntenraad,

Lian Haagmans
Eva Janssen
Ellen Frissen
Michelle Mertens
Jordan de Haan

Inleiding

Voor u ligt het eerste rapport van de Gemeentelijke Jongerencliëntenraad Westelijke Mijnstreek dat tot stand gekomen is in de periode september - december 2015. Het thema is de toegang tot jeugdhulp. Dit thema is gekozen door de leden van de JCR zelf. Enerzijds omdat de toegang in het licht van de nieuwe Jeugdwet nóg belangrijker is geworden (hoe sneller en beter deze gevonden wordt, hoe eerder er geholpen kan worden), anderzijds omdat de leden van de JCR zelf ervaringen rond de toegang hebben opgedaan die wijzen in de richting van een geringe tot onvoldoende zichtbaarheid van professionele hulpverleners en instanties. Onderzoek is nodig om deze 'constateringen' te staven.

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. In het Beleidsplan Jeugdhulp 2015-2016 wordt gesproken over een gemeentelijke jongerencliëntenraad ambulante jeugdhulp. Daarmee is meteen duidelijk dat de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek ervoor kiezen een representatie van de doelgroep - jongeren van 12 tot 18 jaar die gebruik maken of hebben gemaakt van ambulante jeugdhulp en woonachtig zijn in de gemeente Sittard-Geleen, Stein, Beek of Schinnen - samen te brengen in een raadsconstructie . De JCR is op 11 februari 2015 officieel van start gegaan, na een intensieve periode van werving en het uitwerken van de kaders. Haar missie is als volgt:

Het versterken van de positie van kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar en hun ouders binnen de gemeentelijke besluit- en beleidsvormingsprocessen in de Westelijke Mijnstreek, rond ambulante jeugdhulp.

Zij staan achter onderstaande visie:

Om maximaal invulling te geven aan onze missie doet de gemeentelijke jongerencliëntenraad ambulante jeugdhulp in de Westelijke Mijnstreek er alles aan om passende invloed uit te oefenen op het (ambulante) jeugdhulpbeleid van de gemeenten. Hierbij vertegenwoordigt zij maximaal de belangen van de doelgroep door het inbrengen van de eigen ervaringen van de leden enerzijds en de ervaringen van (ex)cliënten en hun ouders/verzorgers anderzijds over de geboden hulp. Voor de gemeenten is zij de ogen en oren van de samenleving zodat zij beleid kunnen maken van 'buiten naar binnen' en 'niet over maar met de doelgroep'. Om dit te realiseren bewaakt de raad voortdurend haar onafhankelijkheid en zal zij op de benodigde momenten afstand nemen van de gemeenten en nabijheid zoeken als de situatie daarom vraagt.

Strategische doelen geven vervolgens op hoofdlijnen antwoord op de vraag wat de beste weg is om de missie en visie te realiseren. De volgende strategische doelen zijn geformuleerd:

1. Het gevraagd adviseren van de colleges van B&W en de gemeenteraden over de voorgenomen, formele besluiten met betrekking tot ambulante jeugdhulp in de Westelijke Mijnstreek teneinde de legitimiteit en kwaliteit van dat beleid ten behoeve van de doelgroep te vergroten;
2. Het ongevraagd adviseren van de colleges van B&W en de gemeenteraden over ontwikkelingen en trends die zich voordoen met betrekking tot ambulante jeugdhulp en die mogelijk gevolgen hebben voor de doelgroep, zodat er zo snel als mogelijk kan worden ingespeeld op deze gevolgen;
3. Het regelmatig en via passende participatievormen raadplegen en consulteren van de doelgroep cliënten 0-18 jaar (en hun ouders/verzorgers) die gebruik maken van ambulante jeugdhulp

teneinde maximaal op de hoogte te zijn van hetgeen speelt bij de doelgroep die zich niet vertegenwoordigd heeft in georganiseerde verbanden;

4. Het leggen en onderhouden van duurzame contacten met andere, georganiseerde verbanden (o.a. Wmo-raden, Jongeren Netwerk Limburg, Stichting Jeugdzorgvragers Limburg, Platform GGzOGGz, etc.) zodat er verbindingen worden gelegd die ervoor zorgen dat nieuwe ontwikkelingen en trends snel ontdekt worden en er een mogelijkheid ontstaat van elkaar te leren, kennis te delen en gebruik te maken van elkaars toegevoegde waarde.

Het onderzoek sluit naadloos aan bij de diverse strategische doelen. Het is meteen ook de intentie geweest de doelgroep zelf te raadplegen. De aanbevelingen in dit rapport moeten worden gezien als een advies richting de colleges van B&W en de gemeenteraden betreffende de toegang tot jeugdhulp in de Westelijke Mijnstreek.

In dit rapport wordt in hoofdstuk 1 in ingegaan op het onderzoek zelf. Hierbij komt de methode van onderzoeken aan de orde en de wijze van uitvoeren. In hoofdstuk 2 komen de resultaten uit het onderzoek aan de orde. In het laatste hoofdstuk worden conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd.

Hoofdstuk 1: Het onderzoek

1.1. Inleiding

Hoofdstuk 1 gaat over het onderzoek zelf. De methode komt aan de orde in paragraaf 1.2. en de wijze van uitvoering in paragraaf 1.3. Het geeft o.a. inzicht in de omvang van het onderzoek, dat met 2.014 respondenten (op een totale populatie van 5.124) aanzienlijk genoemd mag worden. De resultaten krijgen daarmee een maximale betrouwbaarheid en dus enig gewicht.

1.2. De methode

In het geval van dit onderzoek is gekozen voor een selecte steekproef. Jongeren in de leeftijd 14 t/m 16 jaar zijn via de scholen voor voortgezet onderwijs in de Westelijke Mijnstreek (Graaf Huyn (GHC), Groenewald, Trevianum, DaCapo) verzocht een vragenlijst in te vullen. Het betreft de leerjaren 2, 3 en 4 verdeeld over de opleidingsniveaus VMBO, HAVO en VWO. In totaal hebben 2.014 leerlingen de vragenlijst ingevuld. Op de totale populatie jongeren (14 t/m 16 jaar) in de Westelijke Mijnstreek van 5.124 (bron: Limburgse Jeugdmonitor) is hiermee een representatieve steekproef uitgevoerd (39%). De resultaten zijn betrouwbaar. Er wordt vanuit gegaan dat de verdeling jongens/meisjes nagenoeg gelijk is en het leeuwendeel van de respondenten afkomstig is uit één van de gemeenten in de regio Westelijke Mijnstreek, te weten Sittard-Geleen, Stein, Beek en/of Schinnen.

De verdeling van de respondenten over de deelnemende scholen (zie diagram/grafiek 1) ziet er als volgt uit:

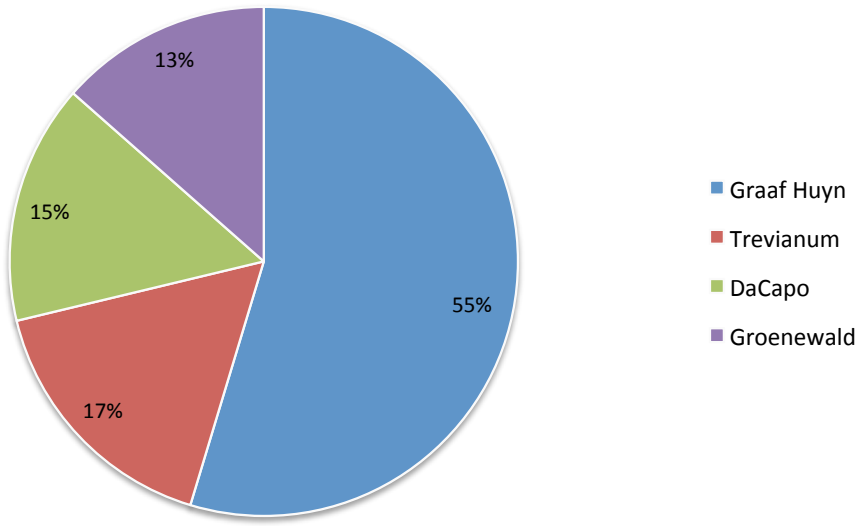

Diagram/grafiek 1: % verdeling respondenten over scholen (n= 2.014)

De meeste respondenten (55%) zitten op het Graaf Huyn. Daarop volgt Trevianum (17%), DaCapo (15%) en Groenewald (13%).

De verdeling van de respondenten over de diverse opleidingsniveaus (VMBO, HAVO, VWO) ziet er als volgt uit (zie diagram/grafiek 2):

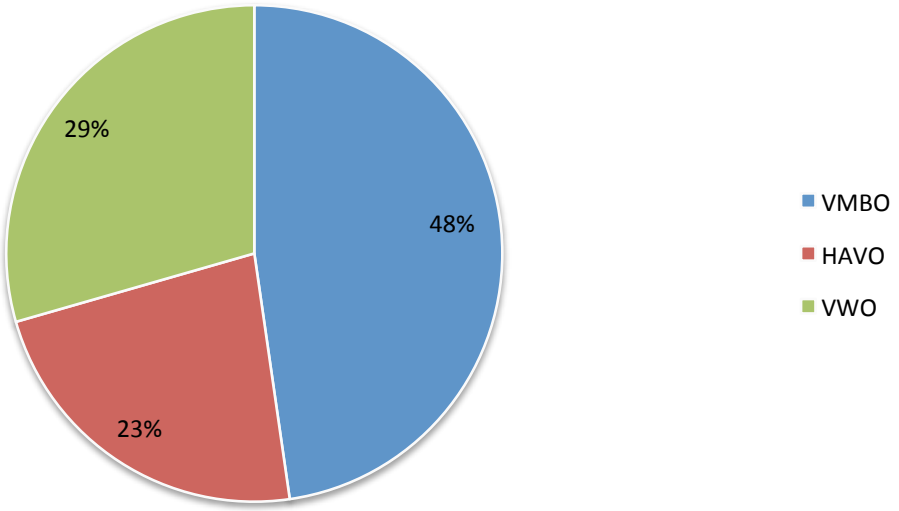

Diagram/grafiek 2: % verdeling respondenten over opleidingsniveaus (n= 2.014)

De meeste respondenten volgen een opleiding op het VMBO (48%). Daarop volgt de opleiding VWO (29%) en HAVO (23%). Daarbij volgen de meeste respondenten de opleiding in leerjaar 3 of 4 (69%). De overige 31% volgt hun opleiding in leerjaar 2.

1.3. Wijze van uitvoering

Jongeren zijn bevraagd via een enquête/vragenlijst (zie bijlage 1), bestaande uit 16 gesloten vragen. Bij 3 van de 16 vragen bestaat de mogelijkheid een eigen antwoord te formuleren als deze niet bij de keuzemogelijkheden voorkomt. Bij 2 van de 16 vragen is gevraagd om een toelichting. De enquête is op papier en klassikaal afgenomen. Voor zover in te schatten is, zijn de vragenlijsten serieus ingevuld.

De resultaten zijn vervolgens verwerkt in een spreadsheet, die het mogelijk maakt om op allerlei manieren dwarsdoorsneden te maken, percentages te berekenen, tabellen, grafieken en diagrammen uit te draaien en te maken. In het volgende hoofdstuk worden de resultaten getoond, waarbij telkens vanuit het totaal (alle scholen/opleiding) toegewerkt wordt naar een verdere detaillering (per school, opleidingsniveau en onderbouw of bovenbouw).

Hoofdstuk 2: Resultaten uit het onderzoek

2.1. Inleiding

Dit hoofdstuk toont de resultaten uit het onderzoek. De titels van de paragrafen laten het onderwerp zien van de resultaten. Paragraaf 2.2. gaat over de voorkeuren van de respondenten met betrekking tot personen waarmee problemen besproken worden op, of buiten school. De paragraaf 2.3. die daarop volgt gaat in op de bekendheid met de schoolmaatschappelijk werker en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en of men deze weet te vinden in of buiten school. Paragraaf 2.4. gaat over het percentage gebruik van de schoolmaatschappelijk werker en het CJG. Bovendien wordt in deze paragraaf getoond hoe men de interventie(s) ervaren heeft in termen van goed tot onvoldoende. Op de vraag welke vaardigheden hulpverleners dienen te bezitten die de interventie(s) begeleiden, wordt antwoord gegeven in paragraaf 2.5. Tot slot, in paragraaf 2.6., wordt ingegaan op de resultaten in relatie tot de kanalen die de voorkeur genieten om (zorg)vragen te stellen en of dit wel/niet anoniem zou moeten gebeuren.

Zoals eerder aangegeven – en alleen als dit meerwaarde heeft omdat de verschillen ertoe doen – wordt vanuit de totalen (alle scholen/opleidingen) toegewerkt naar een verdere detaillering (per school, opleidingsniveau en onderbouw of bovenbouw).

2.2. Voorkeuren voor personen/instanties waarmee zorgen besproken worden

2.2.1. Op school

In deze subparagraaf worden de resultaten getoond op basis van de vraag met wie de respondenten het liefste hun zorgen/vragen bespreken, op school. Het is daarbij mogelijk geweest om meerdere antwoorden te geven en zelf antwoorden toe te voegen.

Diagram/grafiek 3 hieronder toont de belangrijkste personen, en geeft het voorkeurspercentage weer, waarmee het liefst vragen/zorgen worden besproken op school.

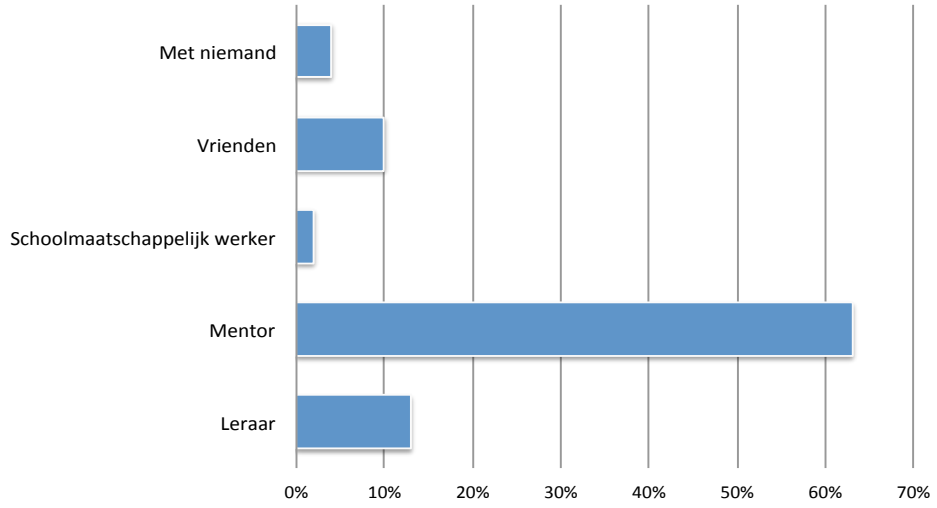

Diagram/grafiek 3: voorkeur respondenten (in %) voor personen waarmee zorgen/vragen worden besproken op school (n= 2.014), totaal alle scholen/opleidingen. Deze diagram/grafiek telt niet op tot 100%.

Opvallend is de voorkeur voor de mentor. Meer dan 60% van de respondenten laat immers weten hieraan de voorkeur te geven voor het bespreken van zorgen/vragen op school. Op aanzienlijke afstand volgen de leraar (13%) en vrienden (10%). Ook opvallend is de geringe voorkeur die de respondenten hebben voor de schoolmaatschappelijk werker (2%).

Onderstaande tabel 1 toont dezelfde voorkeurspercentages, uitgesplitst per school.

Met wie bespreek jij het liefste je zorgen op school?	GHC	DaCapo	Groenewald	Trevianum
Leraar	12%	14%	14%	12%
Mentor	64%	61%	63%	61%
Schoolmaatschappelijk werker	2%	2%	3%	0%
Vrienden	11%	6%	8%	13%
Met niemand	3%	9%	3%	4%

Tabel 1: voorkeur respondenten (in %) voor personen waarmee zorgen/vragen worden besproken op school, per school (n= 2.014). Deze tabel telt niet op tot 100%.

De totale percentages lopen niet ver uiteen met de percentages per school, zeker niet waar het de voorkeur voor de mentor betreft (tussen 60%-65%). Op het Graaf Huyn College (GHC) en Trevianum wordt iets meer de voorkeur gegeven aan vrienden (respectievelijk 11% en 13%) en op het DaCapo College wordt wat meer de voorkeur eraan gegeven om 'met niemand' te praten (9%). Op het Trevianum geeft 0% de voorkeur aan de schoolmaatschappelijk werker (zie tabel 1).

Met wie bespreek jij het liefste je zorgen op school?	VMBO	HAVO	VWO
Leraar	14%	10%	13%
Mentor	61%	68%	62%
Schoolmaatschappelijk werker	3%	1%	1%
Vrienden	8%	12%	12%
Met niemand	5%	4%	3%

Tabel 2: voorkeur respondenten (in %) voor personen waarmee zorgen/vragen worden besproken op school, per opleidingsniveau (n= 2.014). Deze tabel telt niet op tot 100%.

Een vergelijkbaar beeld als bovenstaande, uitgezonderd enkele verschillen, voltrekt zich op het moment dat er specifiek gekeken wordt naar voorkeuren onderbouw/bovenbouw. Op de bovenbouw wordt wat meer de voorkeur gegeven aan de leraar (15% versus 8%) en wat minder aan vrienden (8% versus 15%). Zie tabel 3.

Met wie bespreek jij het liefste je zorgen op school?	Onderbouw	Bovenbouw
Leraar	8%	15%
Mentor	65%	62%
Schoolmaatschappelijk werker	2%	2%
Vrienden	15%	8%
Met niemand	3%	5%

Tabel 3: voorkeur respondenten (in %) voor personen waarmee zorgen/vragen worden besproken op school, onderbouw/bovenbouw (n= 2.014). Deze tabel telt niet op tot 100%.

2.2.2. Buiten school

In deze subparagraaf worden de resultaten getoond op basis van de vraag met wie de respondenten het liefste hun zorgen/vragen bespreken, buiten school. Het is daarbij mogelijk geweest om meerdere antwoorden te geven en zelf antwoorden toe te voegen.

Diagram/grafiek 4 hieronder toont personen/instanties, en geeft het voorkeurspercentage weer, waarmee het liefste vragen/zorgen worden besproken buiten school.

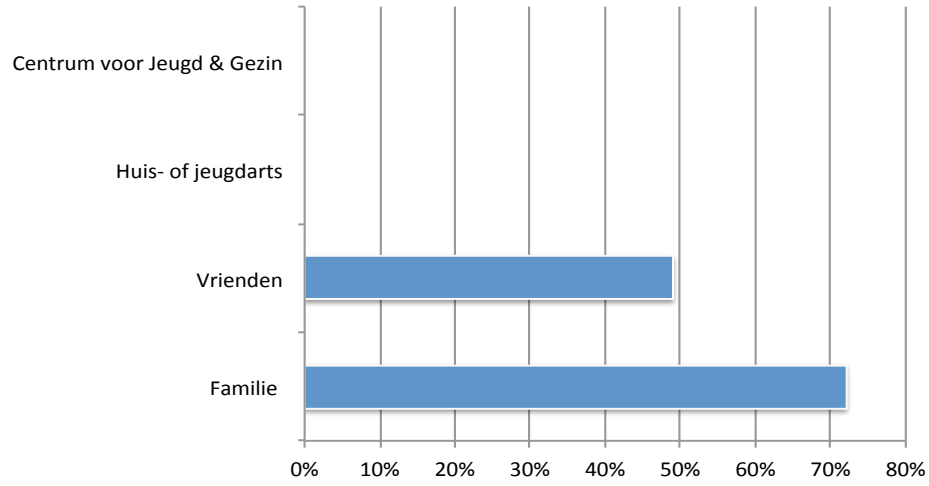

Diagram/grafiek 4: voorkeur respondenten (in %) voor personen/instanties waarmee zorgen/vragen worden besproken buiten school (n= 2.014), totaal alle scholen/opleidingen. Deze diagram/grafiek telt niet op tot 100%.

Opvallend is de voorkeur die gegeven wordt aan familie en vrienden (respectievelijk 72% en 49%). Zowel het Centrum voor Jeugd & Gezin als de huis- of jeugdarts scoren 0%.

Onderstaande tabel 4 toont dezelfde voorkeurspercentages, uitgesplitst per school.

Met wie bespreek jij het liefst je vragen of zorgen buiten school?	GHC	DaCapo	Groenewald	Trevianum
Familie	74%	64%	75%	71%
Vrienden	47%	50%	59%	46%
Huis- of jeugdarts	1%	0%	0%	0%
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	0%	0%	0%	0%

Tabel 4: voorkeur respondenten (in %) voor personen waarmee zorgen/vragen worden besproken buiten school, per school (n= 2.014). Deze tabel telt niet op tot 100%.

Op het DaCapo College wordt wat minder de voorkeur gegeven aan het bespreken van zorgen met familie (64%), ofschoon het geen grote afwijking betreft. Op Groenewald geven de respondenten in vergelijking met de andere scholen wat meer de voorkeur aan vrienden voor het bespreken van zorgen/vragen buiten school.

Met wie bespreek jij het liefst je vragen of zorgen buiten school?	VMBO	HAVO	VWO
Familie	68%	70%	79%
Vrienden	53%	46%	44%
Huis- of jeugdarts	1%	1%	0%
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	0%	0%	0%

Tabel 5: voorkeur respondenten (in %) voor personen waarmee zorgen/vragen worden besproken buiten school, per opleidingsniveau (n= 2.014). Deze tabel telt niet op tot 100%.

In bovenstaande tabel 5 zijn de voorkeurspercentages te zien per opleidingsniveau. Wederom te verwaarlozen zijn de voorkeurspercentages rond de huis- of jeugdarts en het CJG. Op het VWO wordt de meeste voorkeur gegeven aan het bespreken van zorgen buiten school met familie. Al zijn deze verschillen ook hier niet heel groot te noemen.

Op het moment dat gekeken wordt naar eventuele verschillen tussen onder- en bovenbouw valt enkel het verschil op met betrekking tot het bespreken van vragen/zorgen met vrienden. Op de bovenbouw worden deze iets meer besproken met vrienden (52% versus 43%). Ook hier geldt weer dat het niet om opmerkelijke verschillen gaat (zie tabel 6).

Met wie bespreek jij het liefst je vragen of zorgen buiten school?	Onderbouw	Bovenbouw
Familie	73%	71%
Vrienden	43%	52%
Huis- of jeugdarts	0%	1%
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	0%	0%

Tabel 6: voorkeur respondenten (in %) voor personen waarmee zorgen/vragen worden besproken buiten school, onderbouw/bovenbouw (n= 2.014). Deze tabel telt niet op tot 100%.

2.3. Bekendheid schoolmaatschappelijk werk en het CJG

2.3.1. Bekendheid

In deze subparagraaf worden de resultaten getoond op basis van de vraag of de respondenten bekend zijn met de schoolmaatschappelijk werker op school en het CJG buiten school.

Opvallend aan diagram/grafiek 5 (zie volgende pagina) is de grote onbekendheid met zowel de schoolmaatschappelijk werker als het CJG. Respectievelijk 88% en 93% van de respondenten zijn niet bekend met deze hulpverlener op school en instantie buiten school. De percentages liggen dicht bij elkaar, d.w.z. beiden zijn ongeveer even onbekend.

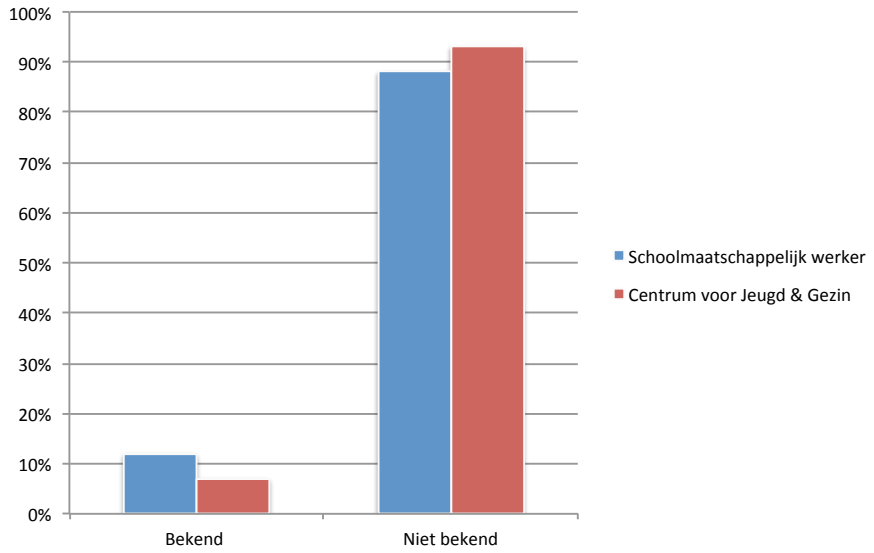

Diagram/grafiek 5: (on)bekendheid (in %) met schoolmaatschappelijk werker en CJG (n= 2.014), totaal alle scholen/opleidingen.

Nu bekend is dat de schoolmaatschappelijk werker relatief onbekend is bij de respondenten, is het interessant om na te gaan in hoeverre er verschillen bestaan tussen de scholen onderling (zie tabel 7). Het schoolmaatschappelijk werk is het meest bekend op Groenewald. Ongeveer een kwart (24%) op die school is bekend met de schoolmaatschappelijk werker, terwijl de anderen scholen schommelen rond de 11%.

Ben je bekend met de schoolmaatschappelijk werker?	GHC	DaCapo	Groenewald	Trevianum
Ja	10%	11%	24%	11%
Nee	90%	89%	76%	89%

Tabel 7: bekendheid (in %) van de schoolmaatschappelijk werker, per school (n= 2.014).

In relatie tot het CJG voltrekt zich een beeld dat weinig afwijkt tussen de scholen (zie tabel 8).

Ben je bekend met het Centrum voor Jeugd & Gezin?	GHC	DaCapo	Groenewald	Trevianum
Ja	7%	6%	9%	4%
Nee	93%	94%	91%	96%

Tabel 8: bekendheid (in %) van het CJG, per school (n= 2.014).

Zowel de bekendheid van de schoolmaatschappelijk werker als het CJG op de verschillende opleidingsniveaus en bovenbouw/onderbouw vertonen weinig afwijkingen in relatie tot de hierboven gepresenteerde resultaten.

2.3.2. Wegwijs

Van de respondenten die hebben aangegeven bekend te zijn met de schoolmaatschappelijk werker en/of het CJG, is het interessant om te weten in hoeverre men deze persoon op school en/of instantie buiten school weet te vinden. In deze subparagraaf worden hiervan de resultaten getoond.

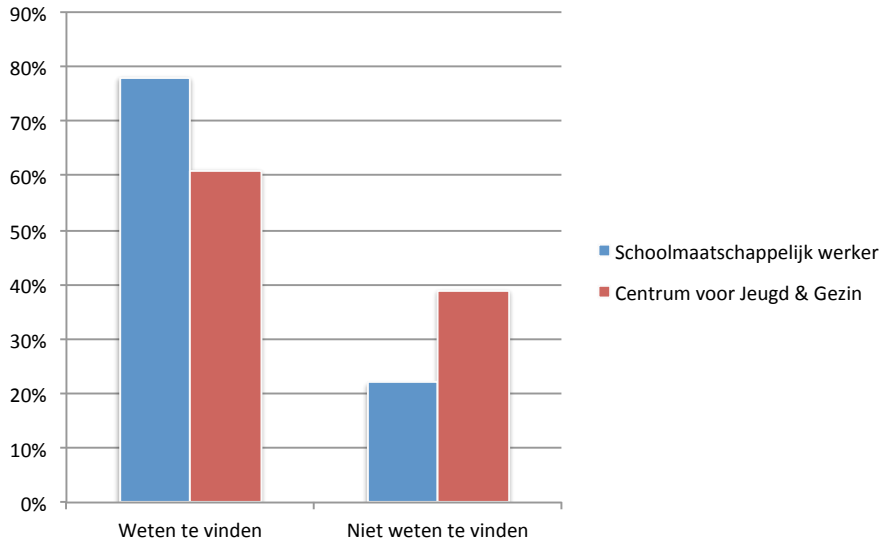

Diagram/grafiek 5: wel/niet weten te vinden (in %) van de schoolmaatschappelijk werker (n= 242) en het CJG (n= 137), totaal alle scholen/opleidingen.

Een deel van de respondenten dat heeft aangegeven bekend te zijn met de schoolmaatschappelijk werker en/of het CJG, laat weten de schoolmaatschappelijk werker beter te vinden dan het CJG (78% versus 61%). Daarnaast is het ook zo dat een aanzienlijk deel van de respondenten die bekend zijn met de schoolmaatschappelijk werker en/of het CJG, deze niet weten te vinden (22% versus 39%).

Weet je waar je de schoolmaatschappelijk werker op school kunt vinden?	GHC	DaCapo	Groenewald	Trevianum
Ja	78%	53%	91%	78%
Nee	22%	47%	9%	22%

Tabel 9: wel/niet weten te vinden van de schoolmaatschappelijk werker, per school (n= 242).

Uit bovenstaande tabel 9 blijkt in algemeenheid dat het merendeel van de respondenten die bekend zijn met de schoolmaatschappelijk werker deze wel weten te vinden. Desondanks weet een deel van deze respondenten de schoolmaatschappelijk werker niet te vinden, met een uitschieter op het DaCapo College. Bijna de helft (47%) weet daar de schoolmaatschappelijk werker niet te vinden. Groenewald scoort met 91% het hoogst.

Weet je waar je het CJG kunt vinden in jouw gemeente?	GHC	DaCapo	Groenewald	Trevianum
Ja	60%	41%	80%	53%
Nee	40%	59%	20%	47%

Tabel 10: wel/niet weten te vinden van het CJG, per school (n= 137).

Het beeld rond het kunnen vinden van het CJG (zie tabel 10) vertoont schommelingen tussen de scholen. Daar waar op het DaCapo College, Graaf Huyn College en Trevianum ongeveer de helft het CJG wel en niet weten te vinden, weet men op het Groenewald het CJG merendeels wel te vinden (80%).

Er zijn geen significante verschillen te zien als deze vraag bekeken wordt op het niveau van de opleidingen, in relatie tot het weten te vinden van de schoolmaatschappelijk werker. Tussen de 84% (VMBO) en 92% (VWO) weten deze niet te vinden.

Weet je waar je het CJG kunt vinden in jouw gemeente?	VMBO	HAVO	VWO
Ja	68%	48%	56%
Nee	32%	52%	44%

Tabel 10: wel/niet weten te vinden van het CJG, per opleidingsniveau (n= 137).

Voor het CJG ligt dat iets anders (zie tabel 10). Respondenten die een VMBO opleiding volgen weten het CJG het beste te vinden (68%).

Weet je waar je de schoolmaatschappelijk werker op school kunt vinden?	Onderbouw	Bovenbouw
Ja	57%	83%
Nee	43%	17%

Tabel 11: wel/niet weten te vinden van de schoolmaatschappelijk werker, bovenbouw/onderbouw (n= 137).

Weet je waar je het CJG kunt vinden in jouw gemeente?	Onderbouw	Bovenbouw
Ja	52%	65%
Nee	48%	35%

Tabel 12: wel/niet weten te vinden van het CJG, bovenbouw/onderbouw (n= 137).

Tabellen 11 en 12 tonen aan dat respondenten de schoolmaatschappelijk werker beter weten te vinden op de bovenbouw dan in de onderbouw (83% versus 57%). Dat geldt ook voor het CJG (65% versus 52%), ware het niet dat deze verschillen minder groot zijn.

2.4. Gebruik en tevredenheid schoolmaatschappelijk werk en CJG

2.4.1. Gebruik

In deze subparagraaf worden de resultaten getoond op basis van de vraag of de respondenten weleens gebruik hebben gemaakt van de schoolmaatschappelijk werker op school en het CJG buiten school.

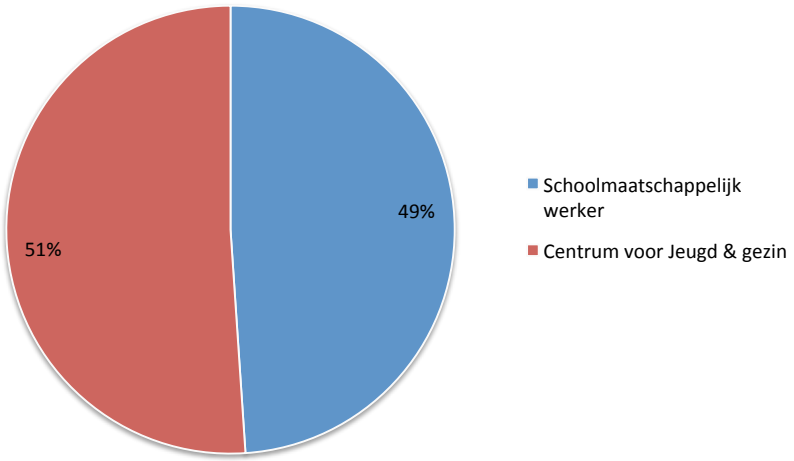

Diagram/grafiek 6: gebruik (in %) van de schoolmaatschappelijk werker (n= 242) en het CJG (n= 137), totaal alle scholen/opleidingen.

Opvallend is dat de helft van de respondenten die de schoolmaatschappelijk werker en/of het CJG kennen er daadwerkelijk ook gebruik van hebben gemaakt (zie diagram/grafiek 6).

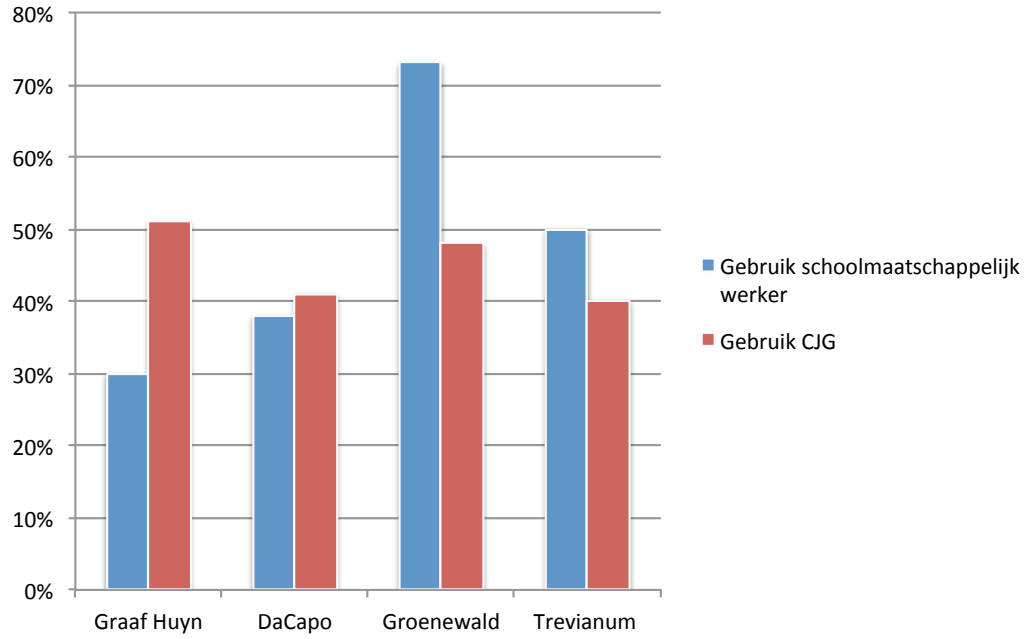

Diagram/grafiek 7: gebruik (in %) van de schoolmaatschappelijk werker (n= 242) en het CJG (n=137), per school.

Interessant om te weten is of het gebruik van de schoolmaatschappelijk werker en het CJG verschillen per school. Diagram/grafiek 7 toont hiervan de resultaten. Op het Groenewald wordt door de respondenten die bekend zijn met de schoolmaatschappelijk werker er door bijna driekwart (73%) daadwerkelijk gebruikt van gemaakt. Dit percentage ligt bij de andere scholen beduidend lager: Trevianum volgt met 50%, DaCapo met 38% en Graaf Huyn met 30%. In relatie tot gebruik van het CJG liggen de percentages tussen 40% (Trevianum) en 51% (Graaf Huyn).

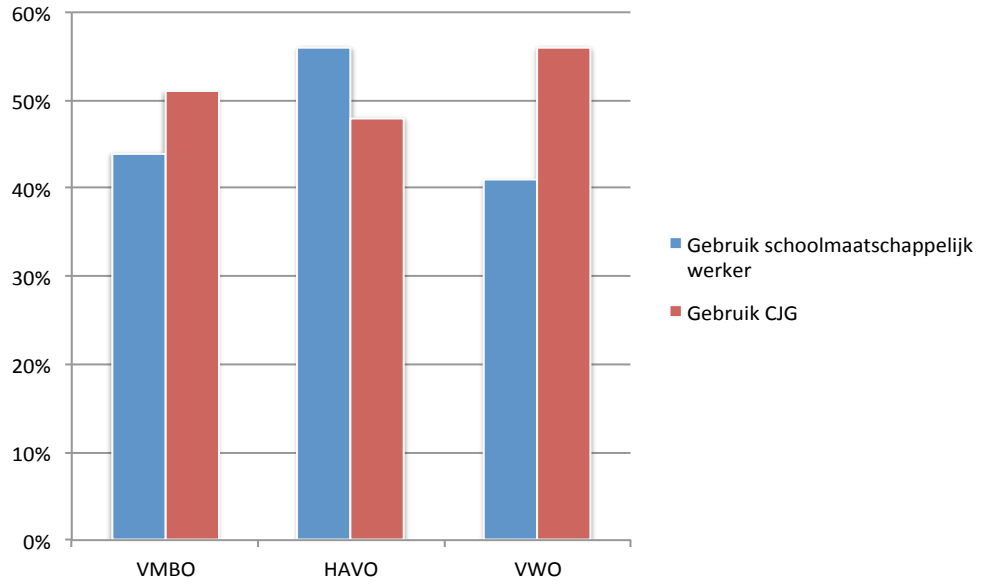

Diagram/grafiek 8: gebruik (in %) van de schoolmaatschappelijk werker (n= 242) en het CJG (n=137), per opleidingsniveau.

Per opleidingsniveau liggen de percentages gebruik van de schoolmaatschappelijk werker en het CJG tussen de 41% en 56% (zie diagram/grafiek 8). Op de HAVO wordt het meeste gebruik gemaakt van de schoolmaatschappelijk werker (56%), het minste op het VWO (41%). Daarentegen wordt op het VWO juist het meeste gebruik gemaakt van het CJG (56%), terwijl de respondenten op de HAVO daar het minste gebruik van maken (48%).

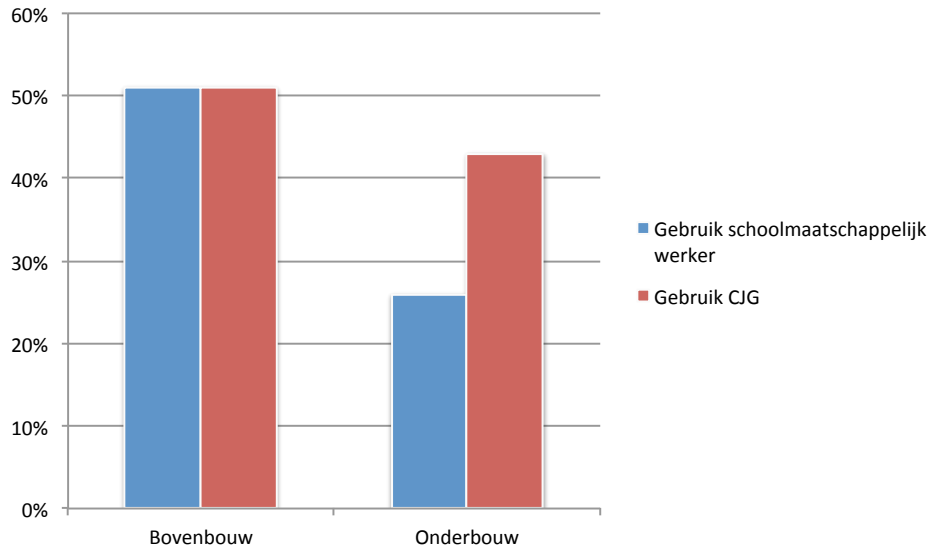

Diagram/grafiek 9: gebruik (in %) van de schoolmaatschappelijk werker (n= 242) en het CJG (n=137), onderbouw/bovenbouw.

Wanneer gekeken wordt naar het percentage gebruik van de schoolmaatschappelijk werker en het CJG op de onderbouw c.q. bovenbouw (zie diagram/grafiek 9), dan valt op dat er op de onderbouw aanzienlijk minder gebruik gemaakt wordt van de schoolmaatschappelijk werker dan in de bovenbouw (26% versus 51%). Dat geldt, weliswaar in mindere mate, eveneens voor gebruik van het CJG. Op de bovenbouw wordt er evenredig veel gebruik gemaakt van de schoolmaatschappelijk werker als het CJG (51%).

2.4.2. Tevredenheid

Om en nabij de helft van de respondenten die bekend zijn met de schoolmaatschappelijk werker en/of het CJG, maken er ook gebruik van. Interessant om te weten is hoe deze groep de interventie(s) ervaren heeft. In deze subparagraaf worden de resultaten getoond.

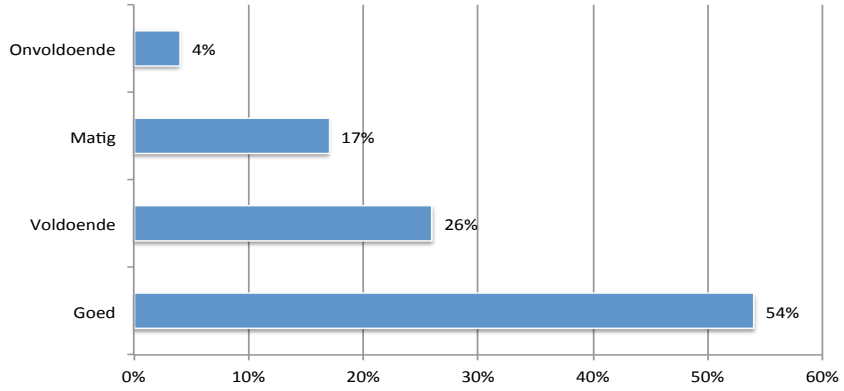

Diagram/grafiek 10: tevredenheid (in %) schoolmaatschappelijk werk (n= 242), totaal alle scholen/opleidingen

Iets meer dan de helft van de respondenten (54%) geeft aan goede ervaringen te hebben met de schoolmaatschappelijk werker op school. Belangrijkste redenen die hiervoor worden aangevoerd zijn:

- Goed geholpen;
- Helpen waar ze kunnen;
- Houden alles in vertrouwen;
- Goed advies;
- Vertrouwd en veilig;
- Handig.

Precies 26% van de respondenten beoordeelt hun ervaringen als voldoende. Hiervoor worden als belangrijkste redenen aangevoerd:

- Kon problemen kwijt;
- Luisteren goed;
- Je kan er altijd terecht;
- Ze vertellen niets door;
- Helpen je.

Er waren ook respondenten bij die hun ervaring als matig (17%) en onvoldoende (4%) beoordelen. Redenen hiervoor zijn:

- Geen duidelijkheid;
- Niet fatsoenlijk gehandeld;
- Lang wachten;
- Beloven veel (geen resultaat);
- Belde meteen ouders;
- Niet veel aan gehad;
- Bijna geen contact;
- Onbetrouwbaar;
- Na de intake niets meer gehoord.

Nu bekend is hoe de respondenten aankijken tegen hun ervaringen met de schoolmaatschappelijk werker, wordt datzelfde gedaan rond de ervaringen met het CJG.

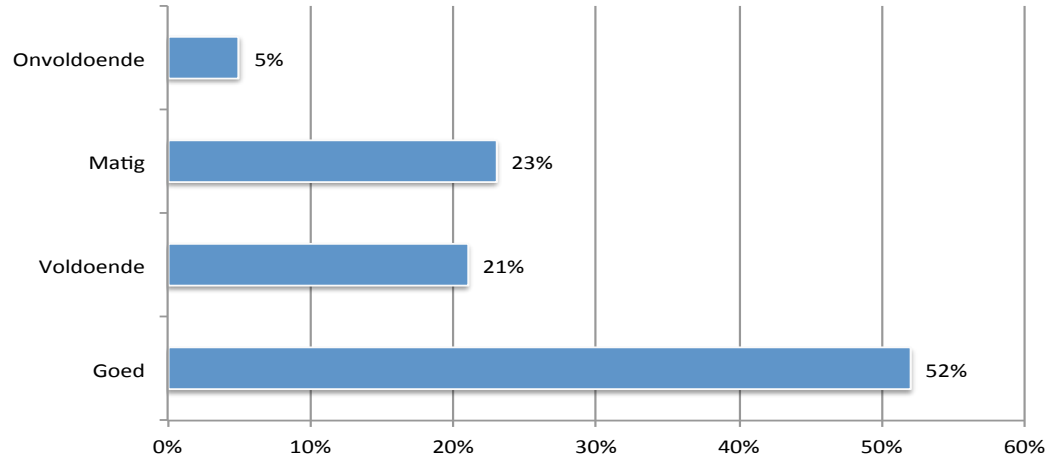

Diagram/grafiek 11: tevredenheid (in %) CJG (n= 137), totaal alle scholen/opleidingen

Er doet zich een vergelijkbaar beeld voor rond de ervaringen met het CJG. Ook met betrekking tot het CJG laat iets meer dan de helft (52%) weten goede ervaringen te hebben gehad. Belangrijkste redenen die zijn opgegeven:

- Had er wat aan;
- Goed geholpen;
- Kan over alles praten;
- Luisteren goed
- Contact hersteld met moeder;
- Er wordt veel tijd vrijgemaakt.

Een aandeel van 21% van de respondenten laat weten hun ervaringen als voldoende te waarderen. Redenen:

- Best goed, maar kan beter;
- Ging wel goed;
- Goed geholpen;
- Luisteren.

De respondenten die hebben aangegeven de ervaringen als matig tot onvoldoende te beschouwen (respectievelijk 23% en 5%) geven als belangrijkste reden:

- Kent je niet goed;
- Had er niet veel aan;
- Blijven maar doorzeuren;
- Hielp niet;
- Weinig ervaring.

Opvallend is dat meer dan een kwart (28%) hun ervaringen met het CJG als matig/onvoldoende beschouwen.

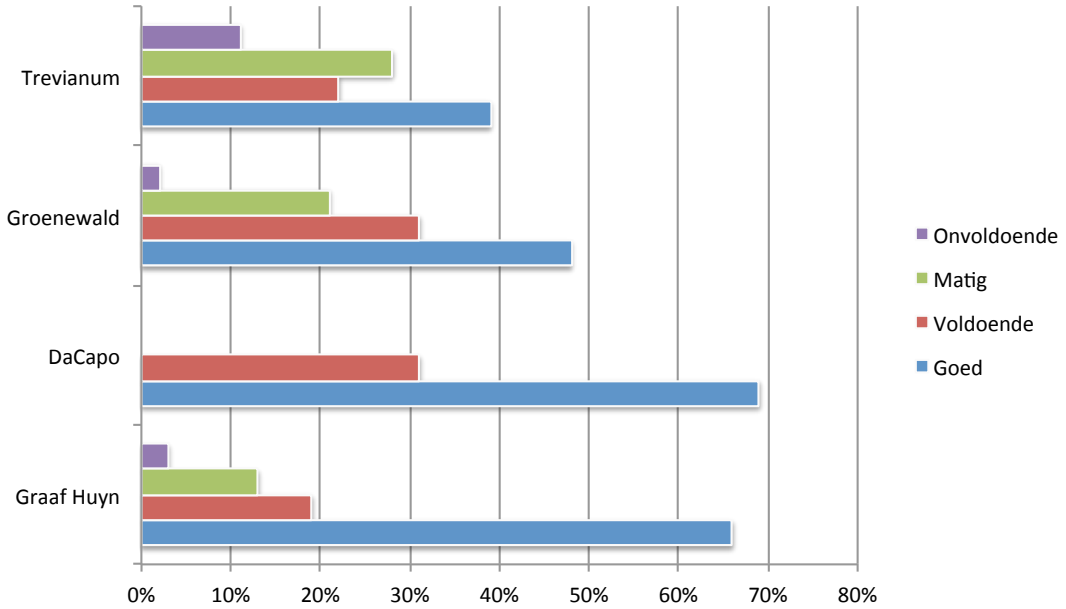

Diagram/grafiek 12: tevredenheid (in %) schoolmaatschappelijk werk (n= 242), per school

Diagram/grafiek 12 toont de ervaringen per school met betrekking tot het schoolmaatschappelijk werk. Op het DaCapo College is men het meest tevreden en op het Trevianum het minst tevreden.

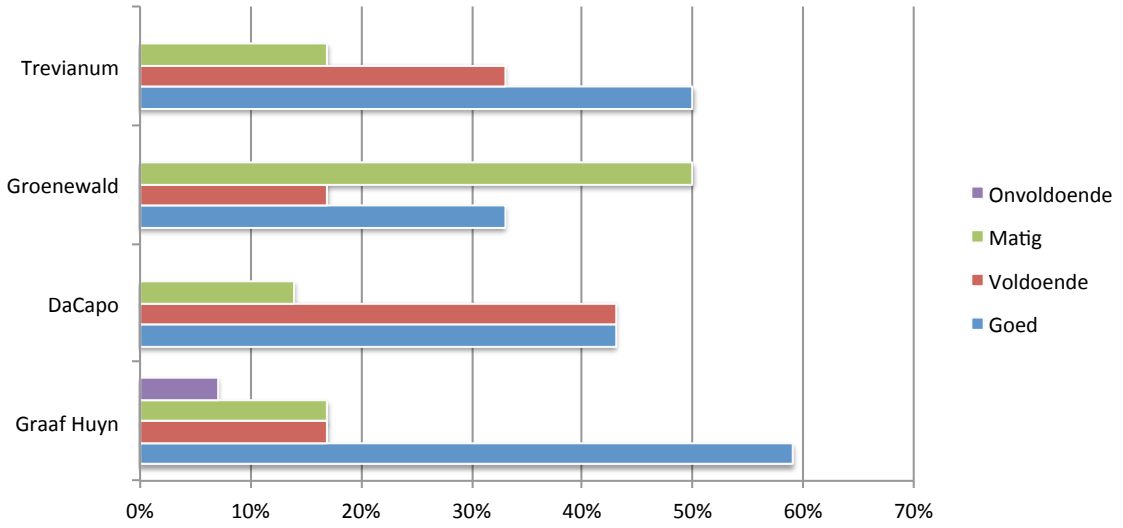

Diagram/grafiek 13: tevredenheid (in %) CJG (n= 137), per school

Een ietwat ander beeld tekent zich af wanneer gekeken wordt naar de ervaringen die men heeft met het CJG. De ervaringen die de respondenten hebben opgedaan die naar school gaan op het Graaf Huyn zijn beduidend positiever dan de respondenten die naar het Groenewald gaan. De helft van de respondenten op het Groenewald geven aan de ervaringen als matig te beoordelen.

Hoe beoordeel jij de ervaringen met de schoolmaatschappelijk werker?	VMBO	HAVO	VWO
Goed	60%	44%	47%
Voldoende	28%	20%	26%
Matig	12%	24%	26%
Onvoldoende	0%	16%	0%

Tabel 13: tevredenheid (in %) schoolmaatschappelijk werk (n= 242), per opleidingsniveau

Hoe beoordeel je de ervaringen met het CJG?	VMBO	HAVO	VWO
Goed	51%	60%	43%
Voldoende	27%	7%	21%
Matig	19%	27%	29%
Onvoldoende	3%	7%	7%

Tabel 14: tevredenheid (in %) CJG (n= 137), per opleidingsniveau

De tabellen 13 en 14 tonen tot slot van deze subparagraaf de eventuele verschillen tussen opleidingsniveaus wanneer het gaat om de ervaringen met de schoolmaatschappelijk werker en/of het CJG. Met betrekking tot het schoolmaatschappelijk werk vallen de ervaringen (matig/onvoldoende) op bij de HAVO-leerlingen. Die zijn met 24% en 16% aan de hoge kant. Op het VMBO is men met 60% merendeels tevreden.
Zoals reeds ook al geconstateerd vallen op alle opleidingsniveaus de ervaringen op die als matig/onvoldoende worden betiteld. Die zijn, met een lichte uitzondering van het VMBO, relatief hoog te noemen.

2.5. Vaardigheden

Deze paragraaf gaat in op de vraag aan de respondenten welke vaardigheden zij graag terug willen zien bij hulpverleners (zie diagram/grafiek 14). In nagenoeg gelijke percentages (tussen 67% en 69%) worden luisteren, vertrouwen winnen en adviseren genoemd.

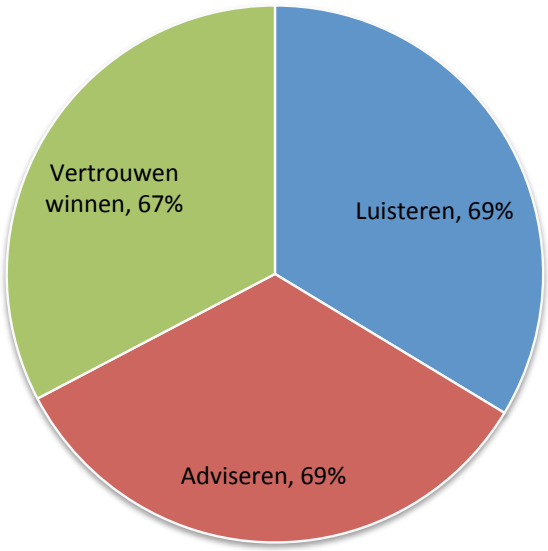

Diagram/grafiek 14: gewenste vaardigheden (in %) hulpverleners (n= 2.014), totaal alle scholen/opleidingen

Het was ook mogelijk om andere vaardigheden te noemen. Ofschoon deze op het totaal te verwaarlozen zijn, worden hieronder toch enkelen op een rij gezet:

- Niks doorvertellen (19 personen);
- Te vertrouwen zijn (7 personen);
- Mij begrijpen (7 personen);
- Eerlijk zijn (4 personen).

2.6. Voorkeuren met betrekking tot het stellen van (zorg)vragen

Op de vraag op welke manier de respondenten het liefste hun zorgen willen uiten of vragen stellen is het mogelijk geweest om 4 antwoorden te geven, te weten:

1. In een persoonlijke afspraak
2. Per mail
3. Per post
4. Via de chat

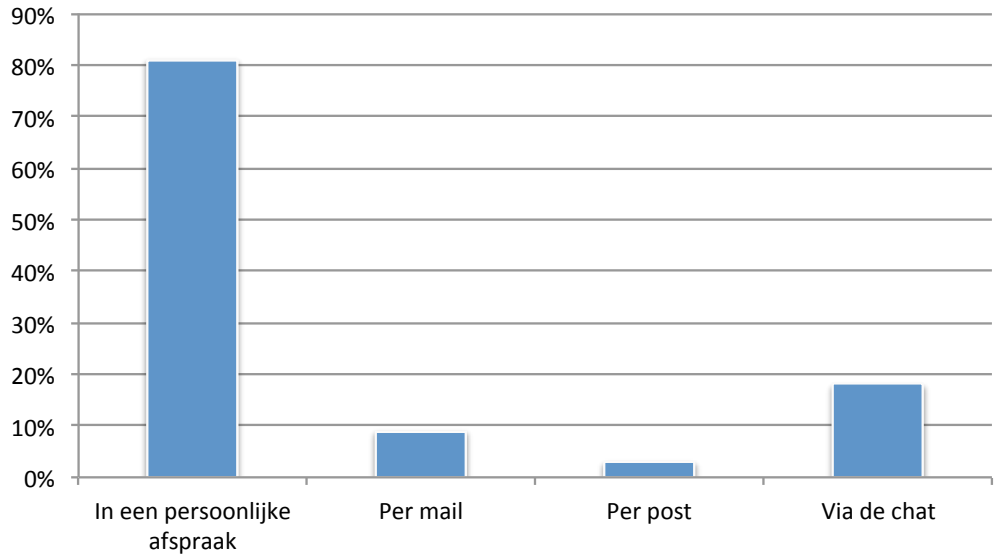

Diagram/grafiek 15: voorkeuren (in %) wijze van (zorg)vragen stellen (n= 2.014), totaal alle scholen/opleidingen. Deze diagram/grafiek telt niet op tot 100%.

Opvallend is de voorkeur voor de persoonlijke afspraak (81%). Ver daarachter eindigt de chat (18%). Het laagste scoort per post (3%).

Op welke manier zou jij het liefst je zorgen willen uiten of vragen stellen?	VMBO	HAVO	VWO
In een persoonlijke afspraak	76%	85%	87%
Per mail	7%	10%	13%
Per post	4%	2%	2%
Via de chat	16%	22%	18%

Tabel 15: voorkeuren (in %) wijze van (zorg)vragen stellen (n= 2.014), per opleidingsniveau. Deze tabel telt niet op tot 100%.

Er zijn geen significante verschillen waarneembaar met betrekking tot voorkeuren wanneer de resultaten geabstraheerd worden tot het niveau van de opleidingen (zie tabel 15).

Resteert enkel nog de vraag of de respondenten de voorkeur geven om hun (zorg)vragen wel/niet anoniem te stellen. Wanneer deze vraag geanalyseerd wordt op het totaal van alle scholen/opleidingen, dan geeft 73% te kennen dat dit niet perse hoeft, tegenover 27% die wel graag anoniem blijven. Per opleidingsniveau ontstaat het volgende beeld (zie tabel 16):

Zou jij je zorgen of vragen bij voorkeur anoniem willen uiten/stellen?	VMBO	HAVO	VWO
Ja, graag	28%	28%	25%
Nee, dat hoeft niet perse	72%	72%	75%

Tabel 15: voorkeur (in %) anoniem (n= 2.014), per opleidingsniveau.

Op het niveau van de opleidingen zijn de respondenten vrijwel eensgezind, d.w.z. tussen de 72% en 75% van de respondenten laat weten dat het niet perse noodzakelijk is om (zorg)vragen anoniem te kunnen stellen.

Hoofdstuk 3: Conclusies en aanbevelingen

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd. Hierbij wordt dezelfde indeling gehanteerd als in hoofdstuk 2. Paragraaf 3.2. toont de conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de voorkeuren van de respondenten voor personen waarmee problemen besproken worden op of buiten school.
Paragraaf 3.3. gaat in op de bekendheid met de schoolmaatschappelijk werker en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en of men deze weet te vinden in of buiten school. In paragraaf 3.4. worden conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd rond gebruik van de schoolmaatschappelijk werker en het CJG. Datzelfde geldt voor de ervaringen die men heeft opgedaan met betrekking tot de interventie(s).
Conclusies en aanbevelingen in relatie tot gewenste vaardigheden van hulpverleners zijn te vinden in paragraaf 3.5. Tot slot - in paragraaf 3.6. - worden conclusies en aanbevelingen getoond in relatie tot de kanalen die de voorkeur genieten om (zorg)vragen te stellen en of dit wel/niet anoniem zou moeten gebeuren.

3.2. Voorkeuren voor personen/instanties waarmee zorgen besproken worden

3.2.1. Op school

De belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden met betrekking tot de voorkeuren van de respondenten voor het bespreken van zorgen en/of vragen op school, zijn de volgenden:

1. De mentor geniet met meer dan 60% de absolute voorkeur;
2. De leraar en vrienden volgen op een tweede en derde plaats;
3. Er is een zeer geringe voorkeur waarneembaar voor de schoolmaatschappelijk werker, op het Trevianum is dit zelfs 0%.

Aanbeveling(en):
De vraag die opdoemt is in hoeverre de schoolmaatschappelijk werker bekend is op school en vindbaar is voor het bespreken van zorgen en problemen. Dit is onderzocht en wordt nader bekeken in paragraaf 3.3. Daar zijn dan ook de aanbevelingen terug te vinden.

Het kan goed zijn dat de mentor de meeste problemen oplost en niet verder hoeft te escaleren naar een schoolmaatschappelijk werker, er vanuit gaande dat deze de ‘zwaardere’ problematiek bespreekt. Het zou dan logisch zijn dat een aanzienlijk minder deel van de respondenten kiest voor de schoolmaatschappelijk werker. Aan de andere kant is het mogelijk, echter dat zou bij de scholen zelf nagegaan moeten worden, dat er onvoldoende wordt doorverwezen door de mentor richting het schoolmaatschappelijk werk. Daarover is vanuit dit onderzoek onvoldoende bekend. Het voorgaande leidt tot de volgende aanbeveling:

- Onderzoek in hoeverre (zorg)vragen ‘blijven steken’ bij de mentor, die mogelijk beter beantwoord kunnen worden door een schoolmaatschappelijk werker.

3.2.2. Buiten school

De belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden met betrekking tot de voorkeuren van de respondenten voor het bespreken van zorgen en/of vragen buiten school, zijn de volgenden:

1. Familie geniet met 72% de absolute voorkeur;
2. Vrienden vormen een goede tweede plaats;
3. Zowel het Centrum voor Jeugd & Gezin als de huis- of jeugdarts worden vrijwel niet genoemd.

Aanbeveling(en):
Het is niet verkeerd of schrikbarend te noemen dat familie de absolute voorkeur geniet voor het bespreken van zorgen of vragen buiten school. Het betekent dat (zorg)vragen in eerste instantie binnen de eigen familie worden opgepakt en ook daar worden opgelost. Dat het CJG en de huis- of jeugdarts vrijwel niet worden genoemd kan zelfs betekenen dat dit laatste daadwerkelijk ook zo is. Het eigen, sociale netwerk neemt een belangrijke plek in.

Toch kan het bovenstaande ook betekenen dat respondenten te weinig hun weg weten te vinden naar het CJG en/of de huis- of jeugdarts, terwijl dat misschien toch nodig zou kunnen zijn. Of men bekend is met het CJG en er de weg naartoe weet te vinden is onderzocht. In de volgende paragraaf 3.3. worden deze onderwerpen nader bekeken en worden aanbevelingen geformuleerd.

3.3. Bekendheid schoolmaatschappelijk werk en het CJG

3.3.1. Bekendheid

De belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden met betrekking tot de bekendheid van het schoolmaatschappelijk werk en het CJG, zijn de volgenden:

1. Het merendeel van de respondenten (88%) is niet bekend met de schoolmaatschappelijk werker op school. Het meest bekend is deze op het Groenewald, waar 24% van de respondenten bekend is met deze persoon;
2. Het merendeel van de respondenten (93%) is niet bekend met het CJG. Op alle scholen is het CJG nagenoeg even onbekend.

Aanbeveling(en):
Het is logisch om te denken dat degene die geen gebruik hoeft te maken van de schoolmaatschappelijk werker en/of het CJG, er ook niet bekend mee is. Met de meeste jongeren gaat het immers goed. Zij hebben geen hulp nodig. Aan de andere kant is het wel opmerkelijk dat zo'n grote groep er zo onbekend mee is. Het is immers goed om te weten, ook als zich er op dit moment geen zorgen of problemen voordoen, waar je als jongere naartoe kunt als er wel problemen zijn. Het beleid is immers ook om zo vroeg, snel en preventief mogelijk in te grijpen teneinde zwaardere problemen (en zorg) te voorkomen. De vraag is dan ook in hoeverre het schoolmaatschappelijk werk en het CJG (de juiste) inzet plegen om bekend en zichtbaar te zijn voor haar doelgroep. Het voorgaande leidt tot de volgende aanbevelingen:

1. Onderzoek in hoeverre het noodzakelijk en mogelijk is het schoolmaatschappelijk werk nadrukkelijker onder de aandacht te brengen bij haar doelgroep op de scholen en onderneem actie. Het Groenewald kan hierin mogelijke suggesties doen;
2. Onderzoek in hoeverre het noodzakelijk en mogelijk is het CJG nadrukkelijker onder de aandacht te brengen bij haar doelgroep en onderneem actie.

3.3.2. Wegwijs

De belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden met betrekking tot het wel/niet weten te vinden van het schoolmaatschappelijk werk en het CJG, zijn de volgenden:

1. Van de respondenten die bekend zijn met de schoolmaatschappelijk werker, weet 22% deze niet te vinden op school. Het Groenewald vormt hierop een grote uitzondering, 91% weet hier de schoolmaatschappelijk werker wel te vinden. Op het DaCapo College weet men deze persoon het slechtst te vinden (47%);
2. Van de respondenten die bekend zijn met het CJG, weet 39% deze niet te vinden buiten school. Ook hier vormt het Groenewald een uitzondering, 80% van de respondenten weet vanuit daar het CJG wel te vinden;
3. In de klassen bovenbouw weet men overigens de schoolmaatschappelijk werker en het CJG beter te vinden dan in de klassen van de onderbouw.

Aanbeveling(en):
Ook rond het vinden van de schoolmaatschappelijk werker en het CJG komen dezelfde vragen aan de orde, namelijk of er voldoende aandacht is voor publiciteit. De bekendheid en het weten vinden van de weg hangen immers nauw met elkaar samen. Hier gelden dan ook dezelfde aanbevelingen als in paragraaf 3.3.1. met dien verstande dat er bij acties die het bevorderen van de bekendheid tot doel hebben ook specifieke aandacht gegeven wordt aan het bekendmaken van de plekken/locaties waar de schoolmaatschappelijk werker en het CJG te vinden zijn. Ook hier kan het Groenewald mogelijke suggesties verzorgen.

3.4. Gebruik en tevredenheid schoolmaatschappelijk werk en CJG

3.4.1. Gebruik

De belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden met betrekking tot het gebruik maken van de diensten van de schoolmaatschappelijk werker en het CJG, zijn de volgenden:

1. De helft van de respondenten die bekend zijn met de schoolmaatschappelijk werker, maken gebruik van zijn/haar diensten;
2. De helft van de respondenten die bekend zijn met het CJG, maken gebruik van haar diensten;
3. Op het Groenewald ligt het percentage gebruik van de schoolmaatschappelijk werker, onder degenen die bekend zijn hiermee, het hoogst (73%). Op de andere scholen is dit percentage beduidend lager;
4. De percentages ‘gebruik CJG’ zitten tussen de 40% en 51%;
5. Op de HAVO wordt het meeste gebruik gemaakt van de schoolmaatschappelijk werker (56%), op het VWO het minst (41%);
6. Op het VWO wordt het meeste gebruik gemaakt van het CJG (56%), op de HAVO het minst (48%);
7. In de onderbouw wordt aanzienlijk minder gebruik gemaakt van de diensten van de schoolmaatschappelijk werker dan in de bovenbouw (26% versus 51%).

Aanbeveling(en):
De conclusies die getrokken worden rond gebruik zeggen op zichzelf weinig, behalve dat ze inzicht geven in objectieve gebruikersaantallen. Of dat (te) veel of (te) weinig is en/of dus voldoet aan de behoefte onder jongeren is moeilijk te bepalen. Het is natuurlijk wel interessant om te concluderen dat op het Groenewald veel meer jongeren gebruik maken van de diensten van de schoolmaatschappelijk werker dan op andere scholen. Wordt hier sneller doorverwezen? In ieder

geval is inmiddels aangetoond dat de schoolmaatschappelijk werker hier sowieso meer bekendheid geniet dan op andere scholen.
Verder zijn de grote verschillen tussen gebruik van de diensten van de schoolmaatschappelijk werker in de onderbouw en bovenbouw opvallend. Bestaat er een mindere behoefte in de onderbouw? Of wordt hierop minder de aandacht gericht? Vanuit het huidige onderzoek kunnen hierop geen antwoorden gegeven worden. Op basis van het bovenstaande worden de volgende aanbevelingen geformuleerd:

1. Verricht nader onderzoek naar de reden(en) dat er op 1 school in de Westelijke Mijnstreek (Groenewald) aanzienlijk meer gebruik gemaakt wordt van de diensten van de schoolmaatschappelijk werker dan elders. Analyseer de resultaten en maak hiervan gebruik om meer algemene richting te geven aan het inzetten van schoolmaatschappelijk werk binnen het voortgezet onderwijs in de Westelijke Mijnstreek;
2. Het verschil tussen gebruik van de diensten van de schoolmaatschappelijk werker in de onderbouw is significant minder dan het gebruik van deze diensten in de bovenbouw. Het is belangrijk om te weten of dit overeenkomt met de behoefte of dat hier witte vlekken bestaan. Verricht hier onderzoek naar.

3.4.2. Tevredenheid

De belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden met betrekking tot de ervaringen - van goed tot onvoldoende - die zijn opgedaan in relatie tot de diensten van de schoolmaatschappelijk werker en het CJG, zijn de volgenden:

Schoolmaatschappelijk werk:
1. 54% van de respondenten geeft aan goede ervaringen te hebben;
2. 26% van de respondenten beoordeelt hun ervaringen als voldoende;
3. 21% van de respondenten beoordeelt hun ervaringen als matig/onvoldoende.

Centrum voor Jeugd & Gezin:
1. 52% van de respondenten geeft aan goede ervaringen te hebben;
2. 21% van de respondenten beoordeelt hun ervaringen als voldoende;
3. 28% van de respondenten beoordeelt hun ervaringen als matig/onvoldoende.

Verder:
1. Op het DaCapo is men het meest tevreden over het schoolmaatschappelijk werk;
2. Op het Trevianum is men het minst tevreden over het schoolmaatschappelijk werk;
3. Op het Graaf Huyn is men het meest tevreden over het CJG;
4. Op het Groenewald is men het minst tevreden over het CJG;

Aanbeveling(en):
Het is goed om te concluderen dat meer dan de helft van de respondenten de ervaringen met de schoolmaatschappelijk werker en/of het CJG als goed ervaart. Nog eens een 21% tot 26% geeft aan de interventie(s) als voldoende te ervaren. Toch geven tussen de 21% en 28% van de respondenten aan de interventie(s) als matig tot onvoldoende te ervaren. Op basis van het voorgaande worden de volgende aanbevelingen geformuleerd:

1. Scherp de kwaliteit van de interventies verder aan zodat deze tot een verdere tevredenheid leiden onder de doelgroep. Neem daarbij de opmerkingen zoals vermeld in paragraaf 2.4.2. in acht. Dit geldt voor zowel het schoolmaatschappelijk werk als het CJG;

2. Leer van de ervaringen die men heeft op de scholen waar men blijkbaar het meest tevreden is over de schoolmaatschappelijk werker en het CJG (respectievelijk DaCapo en Graaf Huyn).

3.5. Vaardigheden

De belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden met betrekking tot de wensen/behoeften rond vaardigheden van professionele hulpverleners, zijn de volgenden:

1. Luisteren, het vertrouwen winnen en adviezen kunnen geven wordt nagenoeg gelijk gewaardeerd (tussen 67% en 69%);
2. Op zeer grote afstand volgen: niks doorvertellen, te vertrouwen zijn, begrijpen van de zorgvrager en eerlijk zijn.

Aanbeveling(en):
De vragen rond vaardigheden zijn voorgestructureerd en betreffen de antwoorden 'luisteren', 'vertrouwen winnen' en 'adviseren'. Aan deze antwoorden is veelvuldig door de respondenten de voorkeur gegeven. Desalniettemin is de mogelijkheid geboden ook andere antwoorden te geven. Hier is weinig gebruik van gemaakt. Luisteren, vertrouwen winnen en goede adviezen kunnen geven moeten dan ook worden beschouwd als belangrijke vaardigheden. Op basis van het voorgaande worden de volgende aanbevelingen geformuleerd:

1. Selecteer, beoordeel, coach en/of train professionele hulpverleners die (gaan) werken als schoolmaatschappelijk werker en/of als medewerker van het CJG minimaal in/op de vaardigheden 'luisteren', 'vertrouwen winnen' en 'adviseren';
2. Selecteer, beoordeel, coach en/of train professionele hulpverleners (ofschoon in mindere mate) die (gaan) werken als schoolmaatschappelijk werker en/of als medewerker van het CJG minimaal in/op de vaardigheden 'betrouwbaar zijn', 'eerlijkheid' en 'empathie';

3.6. Voorkeuren met betrekking tot het stellen van (zorg)vragen

De belangrijkste conclusies die getrokken kunnen worden met betrekking tot de wensen/behoeften met betrekking tot het stellen van (zorg)vragen, zijn de volgenden:

1. De persoonlijke afspraak geniet met 81% de absolute voorkeur;
2. Aan de chat geeft 18% de voorkeur;
3. Per post worden het liefste geen (zorg)vragen gesteld;
4. 73% van de respondenten maakt het niet uit om anoniem te blijven;
5. 27% van de respondenten blijft het liefst anoniem;
6. Er zijn met betrekking tot het bovenstaande vrijwel geen verschillen waarneembaar tussen de verschillende opleidingsniveaus.

Aanbeveling(en):
Persoonlijk contact in een persoonlijke afspraak is van belang voor de doelgroep, zo blijkt. Voor hulpverleners betekent dit vooral dat ze zich hiervan bewust moeten zijn. Of dat zo is, komt uit dit onderzoek niet naar voren. Het kan ook betekenen dat hulpverleners nog meer naar de doelgroep toe moeten gaan om dit persoonlijke contact te maken. Deze houding leidt ook tot een grotere zichtbaarheid en bekendheid. De respondenten die de voorkeur geven aan de chat is toch een aanzienlijke groep (in totaal 361 personen). Groot genoeg om te bekijken of er een gebruiksvriendelijke en goed toegankelijke chatmogelijkheid aanwezig is. Het is wellicht ook de groep die liever anoniem blijft en via een chat is dat prima mogelijk.

Op basis van het voorgaande worden de volgende aanbevelingen geformuleerd:

1. Onderzoek in hoeverre de schoolmaatschappelijk werkers en professionals van het CJG zich wel/niet bedienen van bejegeningsvormen waarin hoofdzakelijk gekozen wordt voor persoonlijk contact. (Zorg)vragen worden immers bij voorkeur in een persoonlijke afspraak besproken;
2. Bekijk in hoeverre er een chatmogelijkheid is waarvan de schoolmaatschappelijk werkers en professionals van het CJG gebruik kunnen maken. Deze mogelijkheid moet voldoende bekendheid genieten bij de doelgroep, laagdrempelig, gebruiksvriendelijk en anoniem te gebruiken zijn.;
3. Houd er rekening mee dat een kwart van de doelgroep liever anoniem blijft. De chat is een goede mogelijkheid om anoniem te blijven, echter misschien zijn er ook nog andere mogelijkheden.

BIJLAGEN

Enquête jeugdhulp

Sinds 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid voor jeugdhulp bij de gemeenten gelegd in plaats van bij de centrale overheid. Jeugdhulp is de hulpverlening aan jongeren met problemen. Dat kunnen problemen van persoonlijke aard zijn (moeilijkheden met bijvoorbeeld concentratie, faalangst of agressie), maar ook problemen thuis of op school.

Om de jeugdhulp in de Westelijke Mijnstreek (gemeenten Sittard-Geleen, Schinnen, Beek en Stein) zo goed mogelijk te verzorgen is de Gemeentelijke Jongerencliëntenraad opgericht. De raad bestaat uit jongeren tussen 12 en 18 jaar. Zij adviseren de gemeenten over hoe de jeugdhulp in de Westelijke Mijnstreek eruit zou moeten zien en hoe dit bereikt kan worden.

Deze enquête gaat hoofdzakelijk over de toegang tot jeugdhulp. Onder de toegang tot jeugdhulp worden samenwerkingsverbanden, instanties en professionals verstaan die zorgen voor de verwijzing naar de juiste hulp. Voorbeelden van verwijzers zijn de huisarts, de jeugdarts en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

De Gemeentelijke Jongerencliëntenraad wil graag weten hoe jij denkt over de toegang tot jeugdhulp. Lees de vragen goed door en beantwoord deze zo goed mogelijk. Ook wanneer je nu of in de toekomst denkt geen gebruik te maken van jeugdhulp.

Bij voorbaat dank en veel succes!

Algemeen:

1. **Op welke school zit je?**
   - ❑ Graaf Huyn College
   - ❑ DaCapo College
   - ❑ Trevianum
   - ❑ Groenewald

2. **Zit je op:**
   - ❑ VMBO
   - ❑ HAVO
   - ❑ VWO

3. **Zit je in:**
   - ❑ Bovenbouw (3^e/4^e klas)
   - ❑ Onderbouw (2^e klas)

Toegang tot jeugdhulp:

4. **Met wie bespreek jij het liefst je vragen of zorgen op school?**
   - ❑ Leraar
   - ❑ Mentor
   - ❑ Schoolmaatschappelijk werker
   - ❑ Anders, namelijk.....

5. **Ben je bekend met de schoolmaatschappelijk werker?**
   - ❑ Ja, ga verder met vraag 6
   - ❑ Nee, ga verder met vraag 9

6. **Weet je waar je de schoolmaatschappelijk werker op jouw school kunt vinden?**
   - ❑ Ja
   - ❑ Nee

7. **Heb je weleens gebruik gemaakt van de schoolmaatschappelijk werker?**
   - ❑ Ja
   - ❑ Nee, ga verder met vraag 9

8. **Hoe beoordeel jij de ervaringen met de schoolmaatschappelijk werker?**
   - ❑ Goed, omdat .....
   - ❑ Voldoende, omdat .....
   - ❑ Matig, omdat .....
   - ❑ Onvoldoende, omdat .....

9. **Met wie bespreek jij het liefst je vragen of zorgen buiten school?**
   - ❑ Familie
   - ❑ Vrienden
   - ❑ Huis- of jeugdarts
   - ❑ Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
   - ❑ Anders, namelijk.....

10. **Ben je bekend met het Centrum voor Jeugd en Gezin?**
    - ❑ Ja, ga verder met vraag 11
    - ❑ Nee, ga verder met vraag 14

11. **Weet je waar je het Centrum voor Jeugd en Gezin kunt vinden in jouw gemeente?**
    - ❑ Ja
    - ❑ Nee

12. Heb je weleens gebruik gemaakt van de diensten van het Centrum voor Jeugd en Gezin?

- ❑ Ja
- ❑ Nee, ga verder met vraag 14

13. Hoe beoordeel jij de ervaringen met het Centrum voor Jeugd en Gezin?

- ❑ Goed, omdat ……
- ❑ Voldoende, omdat ……
- ❑ Matig, omdat ……
- ❑ Onvoldoende, omdat ……

14. Welke vaardigheden moet de persoon hebben, aan wie jij je vragen stelt of zorgen deelt (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ❑ Hij/zij moet goed kunnen luisteren
- ❑ Hij/zij moet goede adviezen kunnen geven
- ❑ Hij/zij moet mijn vertrouwen kunnen winnen
- ❑ Anders, namelijk ……

15. Op welke manier zou jij het liefst je zorgen willen uiten of vragen stellen (meerdere antwoorden mogelijk)?

- ❑ In een persoonlijke afspraak
- ❑ Per mail
- ❑ Per post
- ❑ Via de chat

16. Zou jij je zorgen of vragen bij voorkeur anoniem willen uiten/stellen?

- ❑ Ja, graag
- ❑ Nee, dat hoeft niet perse

Zie ommezijde en beantwoord de laatste vraag!

Tot slot

De Gemeentelijke Jongerencliëntenraad is op zoek naar enthousiaste en gedreven jongeren tussen de 12-18 jaar die het team komen versterken en de gemeenten willen adviseren over de jeugdhulp. Bij voorkeur heb je zelf gebruik gemaakt van jeugdhulp, maar dat hoeft niet per se. Er staat een vergoeding tegenover je bijdrage.

Vind jij:

- Het leuk om samen te werken met anderen?
- Het leuk om te debatteren, discussiëren en activiteiten te organiseren?
- Kennis op te doen over jeugdhulp?
- Andere mensen te leren kennen, zoals andere jongeren en bestuurders?

Dan is de Gemeentelijke Jongerencliëntenraad iets voor jou!

Zou jij lid willen worden van de Gemeentelijke Jongerencliëntenraad?

- ❑ Ja, mail mij op .....
- ❑ Misschien, ik wil eerst meer informatie. Mail mij op .....
- ❑ Nee

Heel erg bedankt voor je medewerking!